

УДК 615.851.6+72.01+7.012

DOI <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2025.38.1.11>

ФОРМУВАННЯ СЕРЕДОВИЩА МУЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ЯК ЗАСОБУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТА ТВОРЧОЇ ПІДТРИМКИ

Гнатюк Лілія Романівна¹, Велісейко Маргарита Вікторівна²

¹кандидат архітектури, доцент,

доцент кафедри комп'ютерних технологій дизайну і графіки,
Державний університет «Київський авіаційний інститут», Київ, Україна,
e-mail: lilii.hnatiuk@npp.kai.edu.ua, orcid: 0000-0001-5853-9429

²магістрантка кафедри комп'ютерних технологій дизайну і графіки,
Державний університет «Київський авіаційний інститут», Київ, Україна,
e-mail: 7366136@stud.kai.edu.ua, orcid: 0009-0005-9408-3373

Анотація. В умовах тривалого воєнного стресу, психологічного виснаження суспільства та масової втоми від негативних потоків інформації формування інноваційних підходів до психологічної реабілітації та креативної підтримки набуває виняткової актуальності для збереження ментального здоров'я нації. Створення спеціалізованих музичних центрів сьогодні виступає не просто соціальним проектом, а новітнім підходом до відновлення психоемоційного стану, повернення інтересу до життя та розкриття внутрішніх ресурсів особистості через потужний інструмент мистецької діяльності. Такі центри покликані стати платформою для відновлення емоційної рівноваги, боротьби з апатією та формування нового соціального досвіду, заснованого на взаємодопомозі та творчому самовираженні.

Практична цінність дослідження вітчизняних та міжнародних аналогів спеціалізованих закладів свідчить, що ефективність таких центрів значною мірою залежить від здатності створити природне середовище для соціалізації. Кожен із них має власну спрямованість. Дехто робить акцент на класичній музикотерапії, інші – на групових барабанних ритмах або джазових імпровізаціях, а деякі взагалі працюють як відкриті майстерні звукозапису для соціалізації. Усі вони мають також різні цілі: допомогти ветеранам, підтримати дітей із травмою або просто дати переважаним містянам простір для розрядки. І кожен із цих форматів надзвичайно важливий, адже в такій тонкій справі, як психологічне відновлення, універсального ключа не існує. Однак є ще один цікавий шлях – використання сучасних музичних хвиль, як-от кей-поп. Його унікальність у тому, що він говорить із різними поколіннями однією мовою: для молоді це – частина ідентичності, а для старших – цікавий культурний феномен, який дає змогу краще зрозуміти своїх дітей. Це створює ту саму безпечну атмосферу, де люди йдуть не на терапію, а на захопливий тематичний захід. У такому просторі, серед яскравих образів, енергійних ритмів і спільноти однодумців психологічне відновлення відбувається ненав'язливо й природно – через те, що не лякає, а, навпаки, викликає щирий інтерес.

Такий підхід водночас відкриває й дипломатичні перспективи. Популярність корейської хвилі створює природний міст для глибшого співробітництва з Південною Кореєю – країною, яка не лише розуміє силу культурного впливу, а й послідовно підтримує Україну. Спільні фестивалі, резиденції для музикантів чи обмін досвідом між фахівцями можуть перетворити культурний інтерес на міцні, довгострокові партнерські зв'язки.

Музика довела свою ефективність як унікальний інструмент психологічної реабілітації та творчої підтримки, поєднуючи терапевтичний вплив із розвитком творчих здібностей. На відміну від традиційних консультацій музичні практики пропонують непрямий шлях до корекції психоемоційного стану, де мистецтво стає мостом до внутрішніх ресурсів особистості. Сучасні центри вибирають різноманітні музичні напрями, демонструючи, як через звук можна одночасно відновити психологічну рівновагу та розкрити творчий потенціал. Особливу цінність мають формати, що інтегрують ритмічну структуру та соціальний складник сучасних жанрів, створюючи потрійний ефект: музика як терапія, творчість як самовираження та спільність як підтримка. Цей синтез робить музичні центри оптимальним рішенням для комплексної психологічної реабілітації у сучасних умовах.

Мета. Дослідити сучасні підходи до створення музичних центрів психологічної реабілітації та креативної підтримки з акцентом на адаптацію міжнародного досвіду до українського соціокультурного контексту.

Методологія. Аналіз наукових публікацій та прикладів закордонних і українських музичних центрів психологічної реабілітації, порівняльний аналіз їхніх характеристик.

Результати. Виявлено характерні риси сучасних музично-терапевтичних просторів, визначено перспективні моделі психологічної підтримки через музику для українських реалій.

Наукова новизна. Системне вивчення закордонних зразків музичних центрів доводить доцільність поєднання міжнародного досвіду з вітчизняними особливостями психологічної реабілітації. Зокрема, обґрунтовано ефективність механізму культурної дистанції, що дає змогу створити психологічний безпечний простір для емоційного відновлення, де музика виступає каталізатором позитивних змін.

Практична значущість. Результати можуть бути використані під час проектування сучасних музичних центрів.

Ключові слова: дизайн інтер'єру, музичний центр, психологічна реабілітація, креативна підтримка, терапія, міжнародна співпраця, кей-поп.

ВСТУП

У сучасних умовах, коли українське суспільство щодня стикається з викликами воєнного часу, питання психологічної стійкості та емоційного відновлення набувають критичного значення. Музика як універсальна мова емоцій може стати потужним інструментом подолання наслідків травматичного досвіду, а музичні центри – тими безпечними островами, де людина знову вчиться відчувати радість і знаходити сенси.

Актуальність дослідження полягає у пошуку нових, нестандартних підходів до психологічної реабілітації, які були б позбавлені клейма лікування та працювали через природні для людини механізми – творчість, спілкування та естетичне сприйняття. Особливо це важливо для таких уразливих груп, як діти та підлітки, які перебувають у постійному стресі, внутрішньо переміщених осіб, що втратили звичне середовище проживання, та військових, котрі потребують адаптації до мирного життя.

Світовий досвід демонструє: коли психологічна допомога надходить не через кабінет фахівця, а через захопливі музичні майстер-класи, спільне захоплення однією тематикою чи знайомство з культурою іншої країни, вона стає не процедурою, а частиною життя. Саме тому варта уваги модель, що поєднує перевірені методи музичної терапії з енергією сучасних жанрів, таких як кей-поп, який уже об'єднав мільйони людей по всьому світу. Це не лише про розваги – це про створення нового формату підтримки, де людина може відчути себе знову живою, зацікавленою і частиною спільноти.

АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Досвід світової музичної терапії доводить, що правильно організований музичний простір може стати потужним інструментом психологічної реабілітації. Як зазначають українські дослідниці, музикотерапія як здоров'язберезувальна технологія сприяє активізації різних аналізаторів дитини, що

позитивно впливає на корекцію її емоційного стану через вплив на центральну нервову систему та вегетативні реакції організму [2; 7]. Це особливо важливо в умовах воєнного стану, коли традиційні методи психологічної допомоги часто потребують доповнення інноваційними підходами. Згідно з практичними розробками, музична реабілітація може бути ефективним засобом стабілізації психоемоційного стану через механізми нейрофізіологічного впливу, регуляцію дихальних ритмів та серцевого ритму, що особливо актуально для осіб із симптомами посттравматичного стресового розладу [1].

Сучасні міжнародні студії показують, що дизайн терапевтичного простору відіграє вирішальну роль. Дослідження архітектурних та дизайнерських рішень для музичних терапевтичних кімнат свідчать, що фізичне середовище може або сприяти, або перешкоджати терапевтичному процесу через такі чинники, як акустика, освітлення, колірна гама та ергономіка, які безпосередньо впливають на емоційний стан клієнта [14]. Багатосенсорний підхід до організації простору дає змогу створити середовище, що оптимізує емоційну регуляцію через одночасну стимуляцію зорових, слухових та тактильних аналізаторів, створюючи комплексний терапевтичний ефект для пацієнтів із порушеннями настрою [23].

Особливий інтерес становить корейський досвід музичної терапії, де групові музичні сесії сприяють соціальній інтеграції та емоційній підтримці через механізми групової динаміки, спільного музикування та розвитку емпатії між учасниками терапевтичного процесу [21]. Феномен корейської хвилі (*англ.* – Hallyu) відкриває унікальні можливості для створення культурного мосту, де кей-поп став глобальним явищем, що об'єднує людей різних культур через універсальність музичної мови, візуальну привабливість та соціальний складник фандомної культури [13]. Це підтверджується дослідженнями, які показують, що фандоми кей-поп створюють нові форми соціальної взаємодії у цифрову еру, формуючи глобальні спільноти взаємної підтримки на основі спільних музичних уподобань [12]. Вони не лише працюють на групу, а й активно наслідують учинки своїх айдолів, тобто кумирів, що пропагують боротьбу з тяжкими хворобами, підтримку емоційного стану, беруть участь у благодійних ініціативах та відкрито говорять про важливість психічного здоров'я. Це створює потужний соціальний ефект: фан-спільноти організовують волонтерські акції, збирають кошти на лікування та підтримують людей у скрутних життєвих

обставинах, перетворюючи музичне захоплення на реальну соціальну взаємодопомогу. Така модель поведінки, запозичена у кумирів, демонструє, як популярна культура може стати каналом просвітництва та змін у суспільстві, зокрема у сфері психологічного благополуччя. Завдяки цьому музика постає не лише як мистецтво, а й як засіб формування цінностей, емпатії та громадянської відповідальності серед молоді.

Українські дослідження останніх років також підкреслюють потенціал музики в реабілітації. Як зазначається, лоу-фай хіп-хоп може бути ефективним засобом соціально-психологічної реабілітації дітей через свою релаксаційну ритмічну структуру, що сприяє зниженню тривожності та створенню безпечного емоційного простору [5]. Цей принцип ми можемо перенести й на корейські музичні жанри, зокрема кей-поп, який часто поєднує ритмічну динаміку з мелодійністю та емоційно наповненими текстами. Якщо лоу-фай хіп-хоп працює через розслаблення, то кей-поп може підтримувати через енергійність, соціальний зв'язок та ідентифікацію з позитивними образами, що також є ключовим для повернення жаги до життя у людей, які втратили її через травму або втому від війни. Сучасні дизайнерські рішення реабілітаційних центрів ураховують, що інтер'єр має забезпечувати відчуття безпеки та комфорту через використання природних матеріалів, затишного освітлення та акустичного дизайну, що разом створює терапевтичне середовище [9]. Однак для дитячої аудиторії ці принципи доповнюються використанням яскравих акцентних кольорів, інтерактивних елементів та візуальних стимулів, що створюють атмосферу захоплення та допомагають подолати бар'єр медичного закладу. Дослідження показують, що правильно дозована кольорова стимуляція може позитивно впливати на емоційний стан дітей, знижуючи рівень стресу та сприяючи соціалізації.

Аналізуючи дані джерела, можна стверджувати, що поєднання міжнародного досвіду музичної терапії з українським соціокультурним контекстом відкриває нові перспективи для створення ефективних центрів психологічної підтримки. Синтез наукових підходів та практичних розробок дає змогу сформулювати цілісну концепцію музичного реабілітаційного простору, адаптованого до потреб українського суспільства в умовах війни та повоєнного відновлення.

META

Мета статті полягає у дослідженні сучасних концепцій музичних центрів

психологічної реабілітації у світі та обґрунтуванні можливостей їх адаптації в Україні через створення спеціалізованих просторів, що поєднують терапевтичний, креативний та соціальний потенціал музики для різних груп населення.

Досягнення мети передбачає вирішення таких завдань:

1. Аналіз закордонних моделей музичної реабілітації – дослідження європейських, американських та азійських центрів психологічної підтримки, що використовують музичну терапію.

2. Дослідження українського контексту – аналіз існуючих вітчизняних програм музичної реабілітації для дітей, внутрішньо переміщених осіб, ветеранів та інших груп, які постраждали внаслідок війни.

3. Порівняльний аналіз ключових аспектів – вивчення дизайнерських рішень, терапевтичних методик, використання сучасних музичних напрямів та соціального складника в роботі центрів.

4. Розроблення адаптаційної моделі – формування пропозицій щодо поєднання міжнародного досвіду з українськими реаліями для створення ефективного музичного центру психологічної підтримки.

5. Визначення критеріїв ефективності – установлення параметрів оцінки успішності функціонування таких центрів в умовах українського суспільства.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Українська практика організації музичних терапевтичних просторів у реабілітації передбачає, що базове приміщення для проведення занять має бути просторим, оптимальною площею для роботи з групою з 6–8 осіб. Приміщення має бути зоноване відповідно до індивідуальної та групової роботи та обладнане меблями, зручними та безпечними для відвідувачів різного віку та фізичних можливостей. Для створення акустичного комфорту та безпеки рекомендується оздоблення стін матеріалами, що поглинають звук. Освітлення повинно бути регульованим, із можливістю створення м'якого та комфортного світлового середовища для впливу на емоційний стан пацієнтів. Матеріально-технічне оснащення включає цифрове піаніно та набір різнопланових музичних інструментів для ритмічної терапії, а також акустичну систему для роботи з релаксацією та концентрацією [6].

Проєкт «Сенсорна кімната» (рис. 1) Миколаївського дизайнерського бюро (MDD) служить яскравим прикладом того, як дизайн

Рис. 1. «Сенсорна кімната» Миколаївського дизайнерського бюро [8]

інтер'єру може бути підпорядкований цілям психологічної реабілітації [8]. Ключовим принципом стало суворе зонування простору на сектори з різною сенсорною навантаженням. Зона релаксації вирішена за допомогою м'яких пуфів і підвісних гойдалок, що створює фізичне відчуття безпеки та захищеності. Інтерактивні елементи, такі як світлові панелі та сенсорні стіни, інтегровані не як окремі об'єкти, а як частина загального інтер'єру, що забезпечує плавний перехід між активністю та спокоєм.

Музичний складник реалізовано через розсіяне аудіосвітлення: динаміки, що приховані в стелі та стінах, поширюють звук без чітко визначеного джерела, що сприяє рівномірному звуковому зануренню. Вибір кольорової палітри – приглушені бежеві, блакитні та оливкові тони – разом із системою регульованого освітлення дає змогу динамічно керувати емоційним станом відвідувачів. Цей проєкт наочно демонструє, як інтер'єр може виступати активним інструментом терапії, де кожен елемент – від розташування гойдалки до температури світла – працює на створення цілісного лікувального середовища.

Креативний хаб «Спільна мова» (рис. 2) у Миколаєві є прикладом адаптації бібліотечного простору під сучасні соціально-реабілітаційні потреби [10]. Створений на базі філії Центральної міської бібліотеки, він демонструє модель багатофункціонального середовища, організованого через чітке зонування. Простір закладу поділено на чотири функціональні локації: виставкову, освітню, креативну та мультимедійну зони. Таке планування дає змогу одночасно забезпечувати різні види активності – від навчання до творчого самовираження. Використання зеленого кольору в інтер'єрі та великої кількості яскравих елементів допомагає дітям краще освоюватися в новому середовищі та почувати себе вільно, як під час гри. Ключовим

Рис. 2. Креативний хаб «Спільна мова» у Миколаєві [10]

Рис. 3. Клініка ЦСМ у Києві [4]

аспектом проекту є його соціальна спрямованість. Хаб розрахований на мешканців віддаленого району міста, зокрема на внутрішньо переміщених осіб. Це свідчить про продуману інтеграцію реабілітаційної функції у публічний простір, де бібліотека виступає не лише як освітній центр, а й як майданчик для психологічного розвантаження та соціалізації.

Даний приклад ілюструє ефективне використання вже існуючої інфраструктури для створення доступного середовища психологічної підтримки. Поєднання бібліотечного функціоналу з креативними зонами відкриває нові можливості для реабілітації через мистецтво та спільну діяльність, що особливо актуально для груп, які постраждали від наслідків війни.

Клініка ЦСМ у Білій Церкві та її філія пропонують послуги музикотерапії у рамках комплексної реабілітації [3; 4]. Обидва заклади належать до однієї медичної мережі, що дає їм змогу дотримуватися єдиного підходу до дизайну інтер'єру, поєднуючи лікувальну функцію з психологічним комфортом. Загальна стилістика витримана в спокійній медичній кольоровій гамі з переважанням білих, бежевих та пастельних холодних відтінків, що створює відчуття стерильності та безпеки. Однак для дитячих відділень, включаючи кабінети музикотерапії, дизайнери відійшли від цієї строгої палітри (рис. 3). Приміщення для дітей вирішені в яскравих, насичених кольорах, що контрастують із загальною стилістикою клініки. Такий різкий перехід у кольоровій палітрі не випадковий: він виконує не лише естетичну, а й терапевтичну функцію, активно стимулюючи емоційний відгук у маленьких пацієнтів та створюючи для них окремий, спеціально адаптований світ усеєдині медичної установи.

Такий підхід демонструє гнучкість у проектуванні лікувальних просторів, де архітектура та дизайн підпорядковані специфіці

аудиторії. Якщо для дорослих пацієнтів пріоритетом є затишок та нейтральність, то для дітей ключовим стає створення стимулюючого, живого середовища, яке не асоціюється з лікувальним процесом, а нагадує гру. Музикотерапія в таких умовах постає не як процедура, а як захоплива діяльність, що значно підвищує її ефективність у дитячій реабілітації. Подібне зонування за віковим принципом може стати цінним орієнтиром для розроблення майбутніх проектів психологічних та креативних центрів в Україні.

Переходячи до аналізу міжнародного досвіду, варто звернути увагу на Центр музичної терапії Нордофф-Робінс у Лондоні (рис. 4), інтер'єр якого розробляла студія MAD – один із найавторитетніших світових центрів, що поєднує клінічну практику з інноваційним підходом до організації простору [18]. Дизайнери створили простір, де кожен елемент підпорядкований терапевтичному процесу. В основі концепції лежить принцип музичного ландшафту: інтер'єр виконано у теплій природній гамі з переважанням дерева, натуральних тканин і приглушеного освітлення, що формує відчуття безпеки та затишку. Акустичний комфорт досягнутий завдяки комбінації звукопоглинаючих панелей, текстильних драпірувань та перфорованих дерев'яних поверхонь, що створює ідеальне звукове середовище для сеансів специфічної психотерапії.

Особливу увагу дизайнери приділили гнучкості простору. За допомогою розсувних акустичних перегородок приміщення легко трансформуються з індивідуальних кабінетів у великі групові студії. Модульні меблі з округлими формами дають змогу створювати різноманітні конфігурації для роботи з пацієнтами різного віку та потреб. Важливим елементом інтер'єру стали вбудовані ніші для інструментів із підсвічуванням, що не лише зберігає

Рис. 4. Центр музичної терапії Нордофф-Робінс у Лондоні [18; 19]

порядок, а й робить музичні інструменти органічною частиною дизайну.

У дитячих зонах дизайнери відійшли від строгої палітри, використавши яскраві акценти на стінах та м'які пуфи-трансформери [19]. Система освітлення реалізована за принципом світлової композиції, коли регульовані світлодіодні лінії можуть змінювати інтенсивність і колірну температуру залежно від виду терапевтичної діяльності.

Оцінюючи внесок Музичного терапевтичного центру в Каліфорнії (рис. 5), варто відзначити комплексний підхід до дизайну інтер'єру, орієнтованого на роботу з дітьми та дорослими з особливими потребами, зокрема з розладами аутистичного спектру, синдромом Дауна, ДЦП та порушеннями сенсорної інтеграції [22]. Центр побудовано на принципах передбачуваності та структурованості: чітке зонування простору за допомогою кольорових акцентів і тактильних маркерів допомагає людям з аутизмом орієнтуватися в приміщенні та зменшує тривожність. Спеціальна

акустична обробка приміщень поєднує звукопоглинаючі матеріали для дітей із підвищеною чутливістю до звуків та стратегічно розміщені резонуючі поверхні для тих, хто потребує додаткової звукової стимуляції. Дизайн інтер'єру враховує сенсорні особливості різних груп пацієнтів. Для дітей із порушеннями сенсорної інтеграції створено спеціальні зони з тактильними панелями, інтерактивними світловими стінами та віброакустичними меблями. Кольорова палітра ретельно підібрана: переважають спокійні холодні відтінки (блакитний, зелений) з яскравими акцентами для візуальної стимуляції. М'яке непряме освітлення та відсутність різких контрастів допомагають уникнути перевантаження для дітей із розладами аутистичного спектру.

Особливістю центру є спеціалізоване обладнання для музичної терапії: адаптовані інструменти з підсвічуванням для дітей із порушеннями зору, сенсорні інтегративні костюми з віброакустичними елементами, інтерактивні підлогові панелі, що поєднують звукові та

Рис. 5. Музичний терапевтичний центр у Каліфорнії [22]

тактильні стимули. Це дає змогу терапевтам працювати з різними типами порушень, використовуючи музику як інструмент розвитку комунікативних навичок, соціалізації та корекції поведінки. Приклад такого центру доводить, що правильно розроблений дизайн інтер'єру може значно підвищити ефективність музичної терапії для дітей із різними особливостями розвитку.

Заснування дослідницького центру музичної терапії при Центральній консерваторії музики Китаю (рис. 6) у 1997 р. стало ключовим моментом в установленні цієї дисципліни в країні [11]. Робота Гао Тяня, який систематично впровадив західні методики музичної терапії, започаткувала академічну традицію, що знайшла продовження у магістерських та бакалаврських програмах. Цей шлях відображає ширшу трансформацію китайської системи охорони здоров'я – перехід від суто біомедичної моделі до інтегрованого підходу, що враховує психоемоційні потреби пацієнтів. Музична терапія в Китаї розвивається як клінічна спеціальність та здатна задовольнити різноманітні потреби пацієнтів у таких сферах, як психіатрія, геріатрія, спеціальна освіта та онкологія. Оформлення просторів консерваторії, де розміщено центр, візуалізує цей синтез традиції та інновацій. Консерваторія дає змогу виявити двоякий підхід до дизайну інтер'єрів: навчальні аудиторії витримано в стилістиці академічного мінімалізму з білими стінами, дерев'яними акустичними панелями та функціональними меблями, тоді як терапевтичні кабінети орієнтовані на створення психологічного комфорту через пастельну колірну гаму, м'яке непряме освітлення та трансформовані простори з розсувними перегородками. Включення традиційних китайських інструментів гуцзін чи ерху в сучасний інтер'єр як елементів декору та навчальних посібників

символізує поєднання національної культурної ідентичності з міжнародними терапевтичними практиками.

Особливістю китайської моделі стало створення середовища, де акустичні рішення поєднують сучасні перфоровані панелі з традиційними тканинними драпіруваннями, формуючи оптимальний звуковий бар'єр для різних видів терапії. Спеціалізовані зони для роботи з дітьми обладнано низькими пуфами круглої форми та м'якими килимками, що створює відчуття безпеки, тоді як розміщення каліграфії та живопису вносить національний колорит. Цей архітектурно-дизайнерський підхід візуалізує концепцію гуманістичної медицини, де фізичний простір стає активним учасником терапевтичного процесу, сприяючи інтеграції музичної терапії у національну систему охорони здоров'я.

Музичний терапевтичний центр «LEAF» (рис. 7) у Японії пропонує цікавий приклад мінімалістичного підходу до організації психологічного простору [15]. Інтер'єр центру виконано у світлій кольоровій гамі з білими стінами у поєднанні з деревом, що створює нейтральний фон для терапевтичного процесу. М'яке розсіяне освітлення, низькі столики та стільчики формують неформальну атмосферу, близьку до традиційного японського житла. Таке рішення усуває психологічні бар'єри між лікарем і клієнтами, сприяючи відкритості та довірі. Особливістю японського підходу є відмова від спеціалізованої медичної естетики на користь домашнього затишку. Музичні інструменти, наприклад акустичні гітари чи перкусія, інтегровано в простір як органічні елементи, а не як спеціалізоване обладнання. Мала кількість яскравих кольорових акцентів та складних форм оздоблення інтер'єру дає змогу сконцентруватися на міжособистісній взаємодії, де музика виступає основним засобом комунікації.

Рис. 6. Дослідницький центр музичної терапії при Центральній консерваторії музики Китаю [11]

Рис. 7. Музичний терапевтичний центр «LEAF» у Японії [15]

На відміну від китайської японська модель демонструє принципово інший філософський підхід: якщо в Китаї інтер'єр поєднує академічність із національною символікою, то в Японії акцент робиться на створенні атмосфери психологічної безпеки через мінімалізм і природні матеріали. Цей контраст підкреслює важливість урахування культурного контексту під час проєктування просторів психологічної підтримки, де дизайн інтер'єру стає віддзеркаленням національної психології та соціальних норм.

Центр музичної терапії при Університеті Шова у Японії (рис. 8) репрезентує свій інноваційний підхід до створення середовища для нейрореабілітації, де дизайнерські рішення тісно переплітаються з терапевтичними процесами [20]. Спеціалізуючись на роботі з пацієнтами, які мають неврологічні розлади, психіатричні захворювання та порушення розвитку, центр адаптує простір під специфічні потреби кожної цільової групи. Для дорослих із деменцією та дітей із розладами аутистичного спектру створено спеціалізовані зони з контрастним кольоровим маркуванням, що полегшує орієнтацію в просторі та зменшує тривожність. В інтер'єрі закладу переважають чисті, енергійні кольори. Вони використовуються як акценти на стінах,

у меблях та навчальних матеріалах, що створює стимулююче та життєрадісне середовище, особливо важливе для дітей із розладами аутистичного спектра та іншими порушеннями розвитку. Простір організований за принципом гнучкого зонування. Модульні меблі, зокрема легкі столики та стільці, можна легко переміщати та компонувати для індивідуальних або групових занять. У групових кімнатах передбачено великі килимки, на яких учасники можуть розташовуватися вільно, що сприяє неформальній та розслабленій атмосфері. Для зберігання численних музичних інструментів, таких як барабани, маракаси, дзвіночки чи ксилофони, використовуються відкриті стелажі та кошики, що забезпечує їх доступність та візуальну впорядкованість.

Загалом дизайн інтер'єру поєднує у собі функціональність та емоційну теплоту. Відсутність медичної стерильності, натомість – акцент на домашньому затишку через використання яскравих кольорів, м'яких килимків та дерев'яних меблів. Як наслідок, утворюється безпечне та привабливе середовище, де пацієнти, особливо діти, можуть почуватися комфортно та бути відкритими для процесу нейрореабілітації.

І наостанок, актуальність музичної терапії в сучасних умовах знаходить несподіване

Рис. 8. Центр музичної терапії при Університеті Шова в Японії [20]

Рис. 9. Створення центру Мін Юнгі [16; 17]

підтвердження в міжкультурному контексті. Яскравим прикладом є історія південнокорейського айдола Мін Юнгі (SUGA з BTS), який під час альтернативної військової служби працював у реабілітаційному центрі та, натхненний цим досвідом, заснував власну клініку для дітей із розладами аутистичного спектру. Цей факт має особливий резонанс для України, яка, подібно до Південної Кореї, переживає складний період протистояння агресії та потребує інноваційних підходів до психологічної реабілітації.

Створена Юнгі клініка (рис. 9) втілює принципи, які можуть бути успішно адаптовані в українському контексті [16; 17].

Інтер'єр закладу поєднує сучасний дизайн із функціональністю (рис. 10). Простори коридори, оздоблені деревом з яскравими акцентами на стінах, створюють життєрадісну атмосферу, тоді як індивідуальні кабінети обладнані сучасним акустичним обладнанням. Кольорова палітра базується на спокійних бежевих та білих тонах, що сприяє релаксації, а спеціально обладнані музичні студії дають змогу проводити заняття з музичної терапії. Ідея Мін Юнгі як публічної особистості має

трансформаційний потенціал. Як яскравий представник кей-попу, що має глобальний вплив на молодь, він демонструє, як сучасна музична культура може стати потужним інструментом соціальних змін. Його клініка не просто надає послуги, а й долає упередження щодо лікування психічних розладів, показуючи, що музика може бути мостом до соціалізації та емоційного відновлення. Це особливо важливо в умовах, коли суспільство переживає колективну травму.

Для України цей досвід відкриває унікальні перспективи. Ми можемо створити центри психологічної та творчої підтримки, де музика, зокрема кей-поп, виступатиме інструментом психологічної підтримки. Через свою ритмічність, енергійність та соціальний складник кей-поп може стати ефективним засобом для подолання наслідків воєнного стресу, особливо серед молоді. Такий підхід дасть змогу не лише надавати спеціалізовану допомогу, а й створювати простори, де постраждалі від війни зможуть знаходити соціальну підтримку та відновлювати емоційний зв'язок із життям. Ініціатива Мін Юнгі доводить, що культура може бути не лише

Рис. 10. Соціально-реабілітаційний центр «Severance» у Південній Кореї [16]

мистецтвом, а й потужним інструментом відбудови суспільства в найскладніші часи.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження підтверджує, що створення музичних центрів психологічної підтримки може стати ефективною відповіддю на жорстокі виклики воєнного часу. Аналіз різних підходів – від українських сенсорних кімнат до корейських реабілітаційних центрів – показує, що найкращі результати досягаються там, де музика поєднується з правильно організованим простором. Головне не у складних технологіях чи дорогому обладнанні, а в створенні атмосфери, де людина почувається безпечно і вільно. Досвід країн із різних куточків світу доводить: музика дійсно може об'єднувати людей, допомагає знаходити спільну мову та відновлювати емоційну рівновагу. Особливо важливим є те, що сучасні музичні напрями, як-от кей-поп, можуть стати містком між поколіннями та культурами. Це відкриває унікальну можливість для створення в Україні просторів, де психологічна допомога приходить не через формальні процедури, а через творчість і спільні інтереси.

Найцінніше в такому підході те, що це дає змогу допомагати людям непомітно: коли людина приходить на цікавий майстер-клас або просто поспілкуватися з однодумцями під хорошу музику, лікування відбувається природно і без зайвого напруження. Саме такі заклади, де поєднуються терапія, творчість і спілкування, можуть стати тими осередками відновлення, які так потрібні нашому суспільству зараз.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Психосоціальна підтримка публічних службовців в умовах воєнного стану: практикум для тренерів / Н. Алюшина та ін. ; за заг. ред. О. Редліха, С. Хаджирадевої. Миколаїв : Ємельянова Т.В., 2022. 166 с.
- [2] Добровольська Р.О. Музична терапія як здоров'язбережувальна технологія в освіті: український досвід. *Інклюзія і суспільство*. 2023. Вип. 3. С. 28–30. DOI <https://doi.org/10.32782/2787-5137-2023-3-4>
- [3] Клініка ЦСМ у Білій Церкві. URL: <https://klinika-bilacerkva.com.ua/muzykoterapiya/> (дата звернення: 15.10.2025).
- [4] Клініка ЦСМ у Києві. URL: <https://kamon.ua/ru/b/ythpсx1plz-klinika-csm-centr-stimulyaciyi-mozku-likuvannya-ta-reabilitaciya> (дата звернення: 15.10.2025).
- [5] Ковтун М. Lo-fi hip-hop як засіб музикотерапії у соціально-психологічній реабілітації дітей. Рекомендовано до друку кафедрою соціальної роботи та реабілітації (протокол № 3 від 30 вересня

2022 р.). Київ : Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2022. С. 65–66.

[6] Музикотерапія в реабілітації літніх пацієнтів. URL: <https://rodichi.in.ua/blog/muzikoterapiya-v-reabilitatsiyi-litnih/> (дата звернення: 15.10.2025).

[7] Сорока О.В., Банкул Л.Д. Музикотерапія як інноваційна здоров'язбережувальна технологія для роботи з молодшими школярами. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2013. Вип. 27. С. 192–195.

[8] Тріпачова К., Платонова О. Сенсорна кімната. URL: <https://adm.dniprorada.gov.ua/projects/324> (дата звернення: 15.10.2025).

[9] Шмельова-Нестеренко О.Є., Колосніченко О.В., Остапик С.В., Яценко М.А. *Актуальні тенденції дизайну інтер'єрів центрів соціально-психологічної допомоги населенню*. *Art and Design*. 2024. Вип. 4. С. 190–206. DOI: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2024.4.15>

[10] A new creative hub for children, teenagers and parents has been launched in Mykolaiv with the support of ADRA Ukraine and our Danish partners. URL: <https://www.adra.ua/en/a-new-creative-hub-for-children-teenagers-and-parents-has-been-launched-in-mykolaiv-with-the-support-of-adra-ukraine-and-our-danish-partners/> (дата звернення: 15.10.2025).

[11] Central conservatory of music. URL: <https://www.ccom.edu.cn/jgk/jxdw/yIrgznnylxkxjx/szdw2/yIzlx.htm> (дата звернення: 15.10.2025).

[12] Chang W., Park S.-E. The Fandom of Hallyu, A Tribe in the Digital Network Era: The Case of ARMY of BTS. *Kritika Kultura*. 2019. Vol. 32. P. 260–287. DOI: <https://doi.org/10.13185/KK2019.03213>

[13] Escudero M. The Evolution of the Korean Pop Industry and the Influence in the Western Culture, Social Media and Audience Response. *ResearchGate*. 2023. 34 p. DOI: <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.18004.99203>

[14] Goditsch M.J., Storz D., Stegemann T. Opening the door – first insights into the music therapy room's design. *Nordic Journal of Music Therapy*. 2017. Vol. 26, No. 5. Article 432–452. DOI: <https://doi.org/10.1080/08098131.2016.1269828>

[15] Leaf music therapy center. URL: <https://leafmt-center.com/> (дата звернення: 15.10.2025).

[16] Min Yoon-gi autism center finally unveiled. URL: <https://www.koreaherald.com/article/10587101> (дата звернення: 15.10.2025).

[17] Moraes M., Baptista D. Min Yoongi Treatment Center: the gesture that moved (not so) fans around the world. URL: <https://bangtannow.com/en/min-yoongi-treatment-center/> (дата звернення: 15.10.2025).

[18] Nordoff Robbins Centre. URL: <https://b-vds.co.uk/projects/music-therapy-centre-nordoff-robbins/> (дата звернення: 15.10.2025).

[19] Nordoff-Robbins Center For Music Therapy & Classrooms. URL: <https://www.mad-nyc.com/projects/nordoff-robbins-center-for-music-therapy-%26-music-classrooms> (дата звернення: 15.10.2025).

[20] Showa music therapy. URL: https://www.instagram.com/music_therapy.showa/ (дата звернення: 15.10.2025).

[21] So H. Korean Music Therapy Students' Experience of Group Music Therapy: A Qualitative Case

Study. *Frontiers in Psychology*. 2019. Vol. 10. Article 636. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00636>

[22] The music therapy center of California. URL: <https://www.themusictherapycenter.com/> (дата звернення: 15.10.2025).

[23] Yan S., Azmi A., Mansor N., Wang Z., Wang Y. Healing Spaces as a Design Approach to Optimize Emotional Regulation for Patients with Mood Disorders. *Buildings*. 2024. Vol. 14, No. 2. Article 472. DOI: <https://doi.org/10.3390/buildings14020472>

REFERENCES

[1] Aliushyna, N., Zhyhulina-Fal, Yu., Naulik, N., & Kravtsova, N. et al. (2022). Psychosotsialna pidtrymka publichnykh sluzhbovtziv v umovakh voiennoho stanu: praktykum dlia treneriv [Psychosocial support of public servants under martial law: trainer's manual]. Za zahalnoi redaktsiio O. Redlika, S. Khadzhiradevoi. Mykolaiv: Emelianova T.V., 166 p. [in Ukrainian].

[2] Dobrovolska, R.O. (2023). Muzychna terapiia yak zdorov'iazberezhuvalna tekhnolohiia v osviti: ukrainskyi dosvid [Music therapy as a health-preserving technology in education: Ukrainian experience]. *Inclusion and Society*, (3), 28–30. <https://doi.org/10.32782/2787-5137-2023-3-4> [in Ukrainian].

[3] CSM Clinic in Bila Tserkva. (n.d.). Muzykoterapiia [Music therapy]. Retrieved from <https://klinika-bilacerkva.com.ua/muzykoterapiya/> [in Ukrainian].

[4] CSM Clinic in Kyiv. (n.d.). Tsentr stymulatsii mozku, likuvannia ta reabilitatsiia [Brain stimulation, treatment and rehabilitation center]. Retrieved from <https://kamon.ua/ru/b/ythpcx1plz-klinika-csm-centr-stimuliaciyi-mozku-likuvannya-ta-reabilitaciya> [in Ukrainian].

[5] Kovtun, M. (2022). Lo-fi hip-hop yak zasib muzykoterapii v sotsialno-psykholohichnii reabilitatsii ditei [Lo-fi hip-hop as a means of music therapy in children's socio-psychological rehabilitation]. Kyiv: Natsionalnyi universytet bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy, 65–66 [in Ukrainian].

[6] Muzykoterapiia v reabilitatsii litnikh patsientiv [Music therapy in the rehabilitation of elderly patients]. (n.d.). Retrieved from <https://rodichi.in.ua/blog/muzikoterapiya-v-reabilitatsiyi-litnih/> [in Ukrainian].

[7] Soroka, O.V., & Bankul, L.D. (2013). Muzykoterapiia yak innovatsiina zdorov'iazberezhuvalna tekhnolohiia dlia roboty z molodshymy shkoliaramy [Music therapy as an innovative health-preserving technology for working with younger schoolchildren]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Pedagogy. Social Work*, (27), 192–195 [in Ukrainian].

[8] Tripachova, K., & Platonova, O. (n.d.). Sensorna kimnata [Sensory room]. Retrieved from <https://adm.dniprorada.gov.ua/projects/324> [in Ukrainian].

[9] Shmelova-Nesterenko, O.Ye., Kolosni_chenko, O.V., Ostapyk, S.V., & Yashchenko, M.A. (2024). Aktualni tendentsii dizainu inter'ieriv tsestriv sotsialno-psykholohichnoi dopomohy naseleenniui [Current trends in

the interior design of social and psychological assistance centers]. *Art and Design*, (4), 190–206. <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2024.4.15> [in Ukrainian].

[10] A new creative hub for children, teenagers and parents has been launched in Mykolaiv with the support of ADRA Ukraine and Danish partners. (n.d.). Retrieved from <https://www.adra.ua/en/a-new-creative-hub-for-children-teenagers-and-parents-has-been-launched-in-mykolaiv-with-the-support-of-adra-ukraine-and-our-danish-partners/> [in English].

[11] Central Conservatory of Music. (n.d.). Department of Music Therapy. Retrieved from <https://www.ccom.edu.cn/jgk/jxdw/yrgznnylxkxj/szdw2/ylylx.htm> [in English].

[12] Chang, W., & Park, S.-E. (2019). The Fandom of Hallyu, A Tribe in the Digital Network Era: The Case of ARMY of BTS. *Kritika Kultura*, (32), 260–287. <https://doi.org/10.13185/KK2019.03213> [in English].

[13] Escudero Romero, M. (2023). The Evolution of the Korean Pop Industry and the Influence in the Western Culture, Social Media and Audience Response. *ResearchGate*, 34 p. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.18004.99203> [in English].

[14] Goditsch, M.J., Storz, D., & Stegemann, T. (2017). Opening the door – first insights into the music therapy room's design. *Nordic Journal of Music Therapy*, 26(5), 432–452. <https://doi.org/10.1080/08098131.2016.1269828> [in English].

[15] Leaf Music Therapy Center. (n.d.). Retrieved from <https://leaf-mt-center.com/> [in English].

[16] Min Yoon-gi autism center finally unveiled. (n.d.). Retrieved from <https://www.koreaherald.com/article/10587101> [in English].

[17] Moraes, M., & Baptista, D. (n.d.). Min Yoongi Treatment Center: the gesture that moved (not so) fans around the world. Retrieved from <https://bangtannow.com/en/min-yoongi-treatment-center/> [in English].

[18] Nordoff Robbins Centre. (n.d.). Retrieved from <https://b-vds.co.uk/projects/music-therapy-centre-nordoff-robbins/> [in English].

[19] Nordoff-Robbins Center For Music Therapy & Classrooms. (n.d.). Retrieved from <https://www.mad-nyc.com/projects/nordoff-robbins-center-for-music-therapy-%26-music-classrooms> [in English].

[20] Showa Music Therapy (n.d.). Official Instagram page. Retrieved from https://www.instagram.com/music_therapy.showa/ [in English].

[21] So, H. (2019). Korean Music Therapy Students' Experience of Group Music Therapy: A Qualitative Case Study. *Frontiers in Psychology*, 10, Article 636. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00636> [in English].

[22] The Music Therapy Center of California. (n.d.). Official website. Retrieved from <https://www.themusictherapycenter.com/> [in English].

[23] Yan, S., Azmi, A., Mansor, N., Wang, Z., & Wang, Y. (2024). Healing Spaces as a Design Approach to Optimize Emotional Regulation for Patients with Mood Disorders. *Buildings*, 14(2), Article 472. <https://doi.org/10.3390/buildings14020472> [in English].

ABSTRACT

Gnatiuk L., Veliseiko M. Creating a music therapy environment as a means of psychological and creative support

In the context of prolonged wartime stress, psychological exhaustion of society, and widespread fatigue from the constant flow of negative information, the development of innovative approaches to psychological rehabilitation and creative support becomes critically important for preserving the nation's mental health. The establishment of specialized music centers today is not merely a social initiative but a novel approach to restoring emotional well-being, rekindling interest in life, and unlocking the individual's inner resources through the powerful medium of artistic expression. Such centers are designed to serve as platforms for emotional recovery, combating apathy, and fostering a new form of social experience based on mutual support and creative self-expression.

The practical significance of studying both domestic and international examples of specialized institutions demonstrates that the effectiveness of such centers largely depends on their ability to create a natural environment for socialization. Each of them has its own focus. Some emphasize classical music therapy, others – group drumming sessions or jazz improvisations, while some operate as open recording studios that facilitate social interaction. They also pursue different goals: assisting veterans, supporting children affected by trauma, or simply providing overburdened city residents with a space for emotional release. Every format plays an essential role, for in such a delicate matter as psychological recovery, there can be no universal formula.

However, another fascinating direction emerges – the use of contemporary musical phenomena such as K-pop. Its uniqueness lies in its ability to communicate across generations in a shared cultural language: for young people, it is part of their identity, while for older generations, it is an intriguing cultural phenomenon that helps them better understand their children. This creates a safe and engaging environment where people attend not a «therapy session» but an inspiring thematic event. In such a space, surrounded by vivid imagery, energetic rhythms, and a community of like-minded individuals, psychological recovery occurs naturally and unobtrusively – through genuine interest rather than compulsion.

This approach simultaneously opens up diplomatic opportunities. The global popularity of the Korean Wave provides a natural bridge for deeper cooperation with the Republic of Korea – a country that not only understands the power of cultural influence but has also shown consistent support for Ukraine. Joint festivals, artist residencies, and professional exchange programs can transform cultural fascination into strong and lasting partnerships.

Music has proven to be an effective and unique tool for psychological rehabilitation and creative empowerment, combining therapeutic impact with the development of creative abilities. Unlike traditional counseling, musical practices offer an indirect path to emotional correction, where art becomes a bridge to the individual's inner resources. Contemporary centers adopt diverse musical genres, demonstrating how sound can simultaneously restore psychological balance and unlock creative potential. Of particular value are formats that integrate the rhythmic structures and social dynamics of modern genres, creating a triple effect: music as therapy, creativity as self-expression, and community as support. This synthesis makes music centers an optimal solution for comprehensive psychological rehabilitation in today's conditions.

Purpose. To investigate contemporary approaches to the creation of music centers for psychological rehabilitation and creative support, with an emphasis on adapting international experience to the Ukrainian socio-cultural context.

Methodology. Analysis of scientific publications and examples of foreign and Ukrainian music centers for psychological rehabilitation, as well as a comparative analysis of their characteristics.

Results. Characteristic features of contemporary music-therapeutic spaces have been identified, and promising models of psychological support through music for the Ukrainian context have been determined.

Scientific novelty. A systematic study of foreign models of music centers demonstrates the feasibility of combining international experience with domestic particularities of psychological rehabilitation. In particular, the effectiveness of the cultural distance mechanism has been substantiated, allowing the creation of a psychologically safe space for emotional recovery, where music acts as a catalyst for positive change.

Practical relevance. The results can be applied in the design of contemporary music centers.

Keywords: interior design, music center, psychological rehabilitation, creative support, therapy, international cooperation, K-pop.

AUTHOR`S NOTE:

Gnatiuk Liliia, Candidate of Architecture, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Computer Design and Graphics Technologies, State University «Kyiv Aviation Institute», Kyiv, Ukraine, e-mail: liliia.hnatiuk@npp.kai.edu.ua, orcid: 0000-0001-5853-9429.

Veliseiko Marharyta, Master's student of the Department of Computer Technologies, Design and Graphics, State University «Kyiv Aviation Institute», Kyiv, Ukraine, e-mail: 7366136@stud.kai.edu.ua, orcid: 0009-0005-9408-3373.

Стаття подана до редакції: 21.10.2025.

Стаття прийнята до опублікування: 13.11.2025.

Стаття опублікована: 20.11.2025.